

OPINIONSUNDERSÖKNING OM VINDKRAFT – GÄVLE KOMMUN

Kontakt på VINDR: Stian Tvede Karlsen

Kontakt på Novus: Fanny Göterfelt

Datum: 20 januari 2025



BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Vindr. Syftet med undersökningen är att mäta opinionen till vindkraft i Gävle kommun.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, inställning till vindkraft etc.) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 596

Fältperiod 20 december 2024 – 11 januari 2025

Datainsamlingen för undersökningen är genomförd i Kivra och på SMS via ett slumpmässigt befolkningsurval boende i Gävle kommun vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

Allmänheten boende i Gävle kommun



Ålder:
18+ år

FELMARGINAL

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 500 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 3,5%

Vid utfall 50/50: +/- 4,4%

Vid 600 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 3,2%

Vid utfall 50/50: +/- 4,0%





SAMMANFATTNING 1:2

- Sex av tio (58%) oroar sig för höga elpriser. Fyra av tio (41%) oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls. Andelen som är negativt inställda till vindkraft på land - både generellt (67%) och i Gävle specifikt (69%) - oroar sig i högre grad över höga elpriser än allmänheten i stort.
- Drygt sex av tio (63%) oroar sig över klimatförändringar. Nära fyra av tio (36%) oroar sig i låg utsträckning eller, inte alls.
- Åtta av tio (79%) anser att det är viktigt att Gävle kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor. En av tio (9%) anser att det är oviktigt för Gävle kommun att arbeta med sådana frågor.
- Varannan (53%) anser att det finns behov av en ökad fossilfri elproduktion i Gävleborg. En av tio (9%) anser att Gävleborg har ett minskat behov.
- Två av tre (66%) anser att det är viktigt att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion. En av tio (9%) tycker att det är oviktigt.
- Två av tre (66%) anser att Gävle kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg. Var sjunde (15%) anser inte att Gävle kommun bör bidra och var femte (19%) kan inte ta ställning i frågan.
- Två av tre (65%) är positivt inställda till vindkraft på land. Tre av tio (29%) är negativa.



SAMMANFATTNING 2:2

- Sju av tio (72%) är positiva till regeringens förslag om statligt ekonomiskt stöd till berörda kommuner, samt att närboende och berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken. Drygt en av tio (15%) är negativa.
- Sex av tio (59%) är positivt inställda till att det byggs vindkraft på land i Gävle. Tre av tio (29%) är negativa.
- Av de som uppger att de är negativt inställda till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun uppges skäl som:
 - Negativ miljö- och djurpåverkan
 - Estetiska och ljudmässiga störningar
 - Invändningar kring effektivitet och ekonomi
- Av de som uppger att de är positivt inställda till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun uppges skäl som:
 - Vindkraft ses som en hållbar och miljövänlig energikälla som behövs för att minska beroendet av fossila bränslen
 - Vindkraft ses som ett ekonomiskt fördelaktigt alternativ som kan bidra till att hålla elpriserna nere och säkerställa en stabil elförsörjning.
- Varannan (52%) tycker att Gävle kommun bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut gällande om en vindkraftspark bör meddelas tillstånd eller ej. Omkring var fjärde (25%) anser att kommunen bör använda sitt veto och omkring lika många (23%) kan inte ta ställning i frågan.

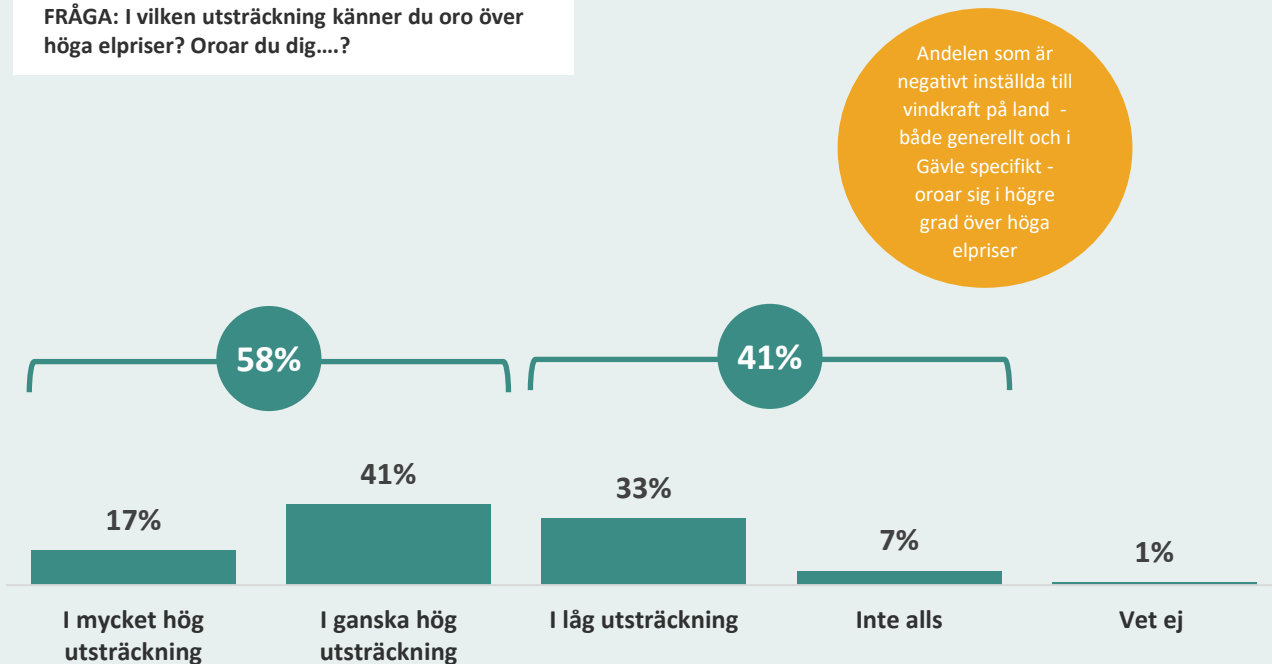
RESULTAT



Sex av tio oroar sig för höga elpriser

- Fyra av tio oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls över höga elpriser

FRÅGA: I vilken utsträckning känner du oro över höga elpriser? Oroar du dig....?



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Oroar sig i hög utsträckning (58%)

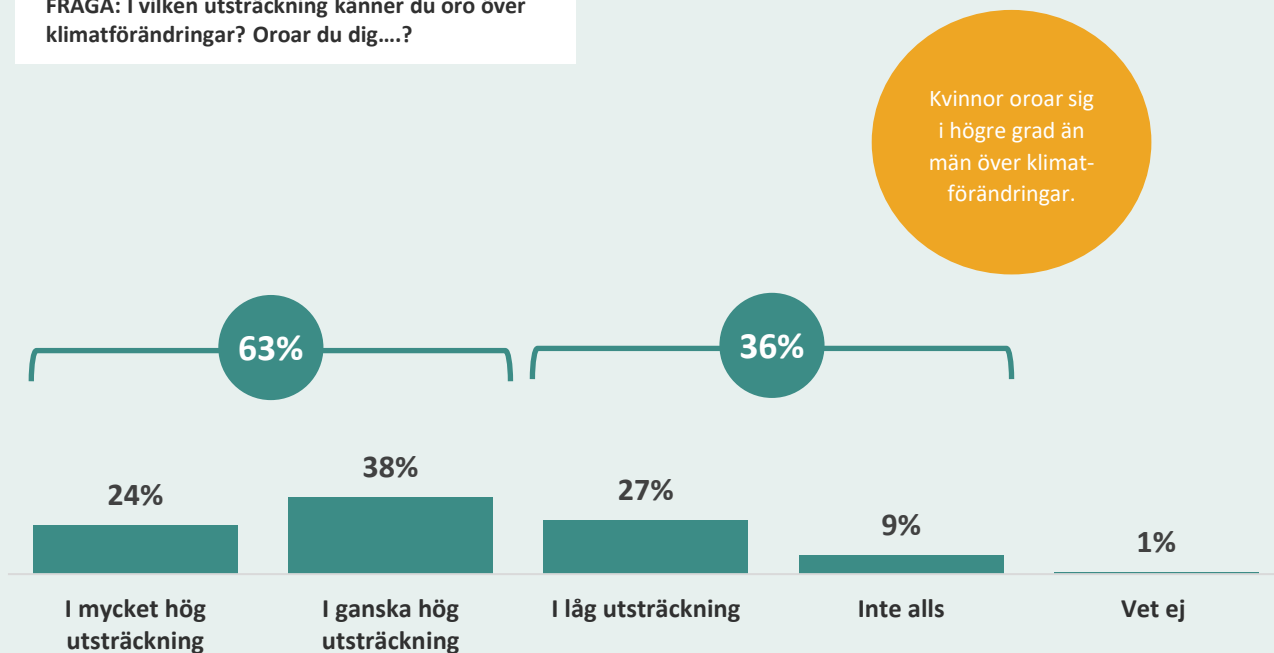
- Negativt inställd till vindkraft på land (67%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (69%)

Oroar sig i låg utsträckning/inte alls (41%)

Drygt sex av tio oroar sig över klimatförändringar

- Nära fyra av tio oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls över klimatförändringar

FRÅGA: I vilken utsträckning känner du oro över klimatförändringar? Oroar du dig....?



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Oroar sig i hög utsträckning (63%)

- Positivt inställd till vindkraft på land (74%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (73%)

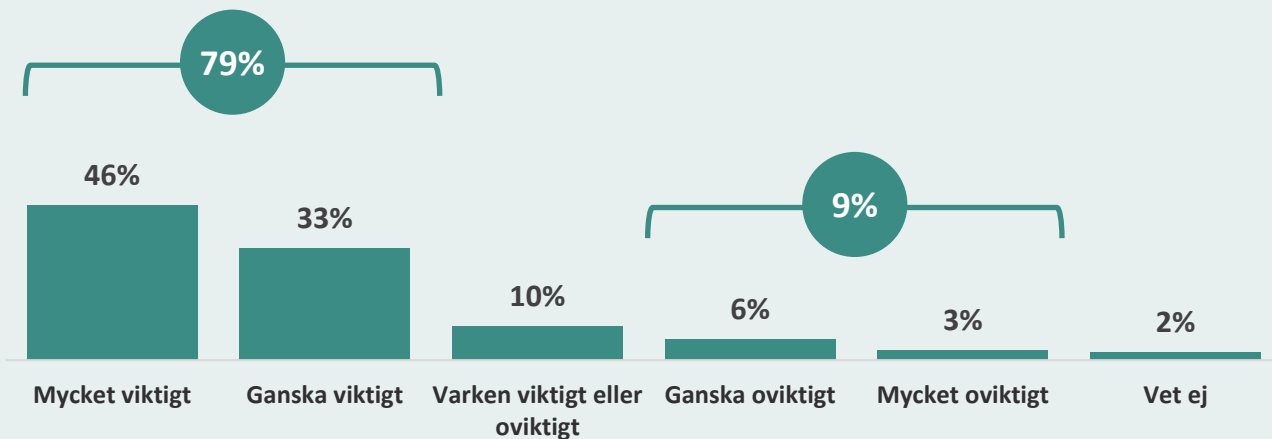
Oroar sig i låg utsträckning/inte alls (36%)

- Negativt inställd till vindkraft på land (55%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (55%)

Åtta av tio anser att det är viktigt att Gävle kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor

- En av tio anser att det är oviktigt för Gävle kommun att arbeta med sådana frågor

FRÅGA: Hur viktigt anser du att det är att Gävle kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor?



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Anser att det är viktigt (79%)

- Oroas över klimatförändringar (94%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (88%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (88%)

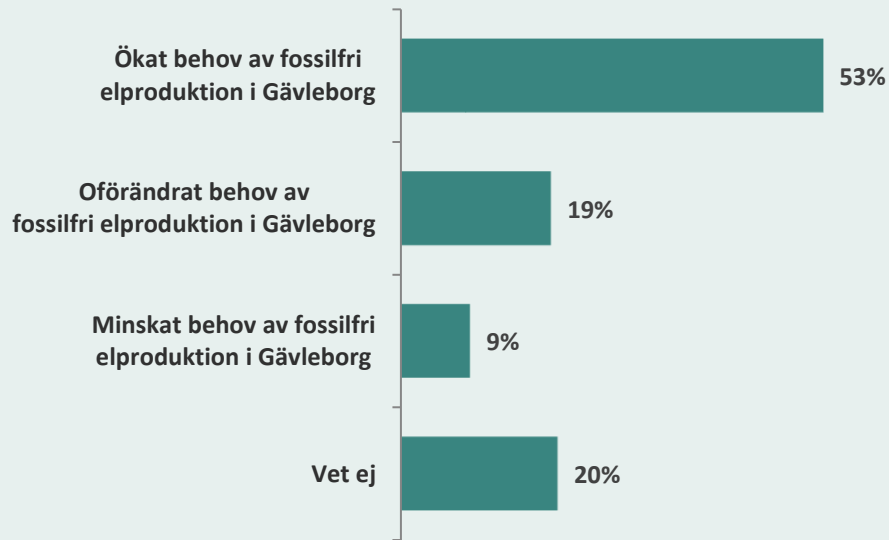
Anser att det är oviktigt (9%)

- Oroas inte över klimatförändringar (23%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (23%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (22%)

Varannan anser att det finns behov av en ökad fossilfri elproduktion i Gävleborg

FRÅGA: Anser du att det finns ett behov av ökad, oförändrad eller minskad fossilfri elproduktion i Gävleborg under de kommande åren?

Fossilfri el produceras utan att använda fossila bränslen, såsom kol, olja och naturgas. Istället kommer den från fossilfria energikällor som sol, vind, vattenkraft och kärnkraft.



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ökat behov (53%)

- Oroas över klimatförändringar (67%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (62%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (66%)

Oförändrat behov (19%)

- Oroas inte över klimatförändringar (29%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (25%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (27%)

Minskat behov (9%)

- Oroas inte över klimatförändringar (16%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (19%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (18%)

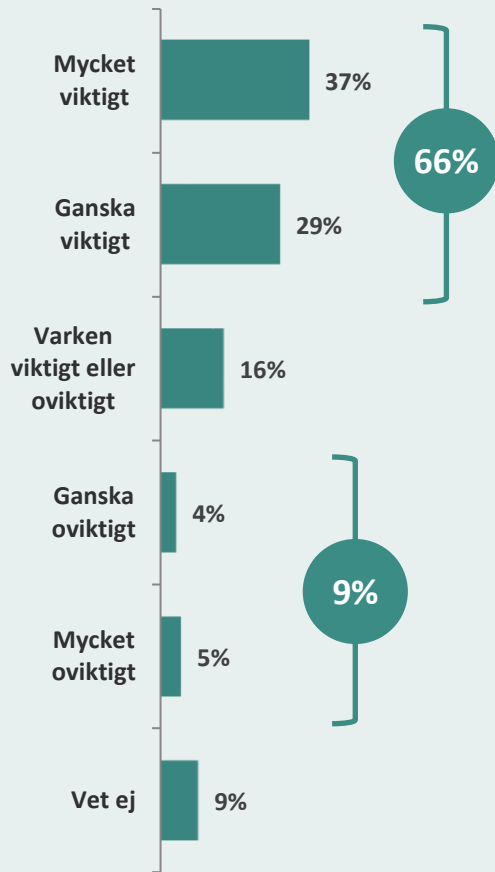
Vet ej (20%)

- Oroas inte över klimatförändringar (26%)

Två av tre anser att det är viktigt att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion

- En av tio tycker att det är oviktigt

FRÅGA: Hur viktigt eller oviktigt tycker du det är att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion?



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Anser att det är viktigt (66%)

- Oroas över klimatförändringar (82%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (78%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (79%)

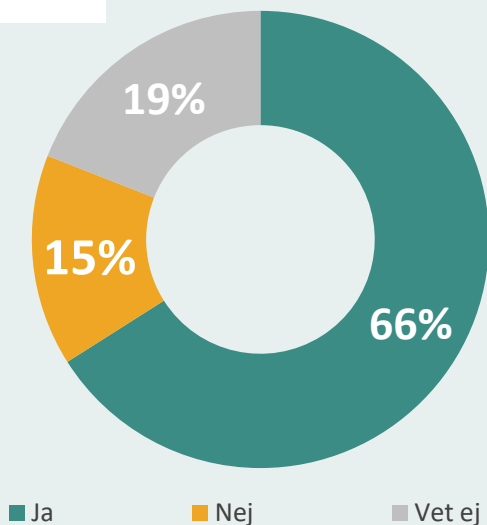
Anser att det är oviktigt (9%)

- Oroas inte över klimatförändringar (23%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (23%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (22%)

Två av tre anser att Gävle kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg

- Var sjunde anser inte att Gävle kommun bör bidra och var femte kan inte ta ställning

FRÅGA: Anser du att Gävle kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg?



Tydliga könsskillnader i frågan där kvinnor är mer positivt inställda och män mer negativa.

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja (66%)

- Oroas över klimatförändringar (82%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (79%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (81%)

Nej (15%)

- Oroas inte över klimatförändringar (33%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (36%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (35%)

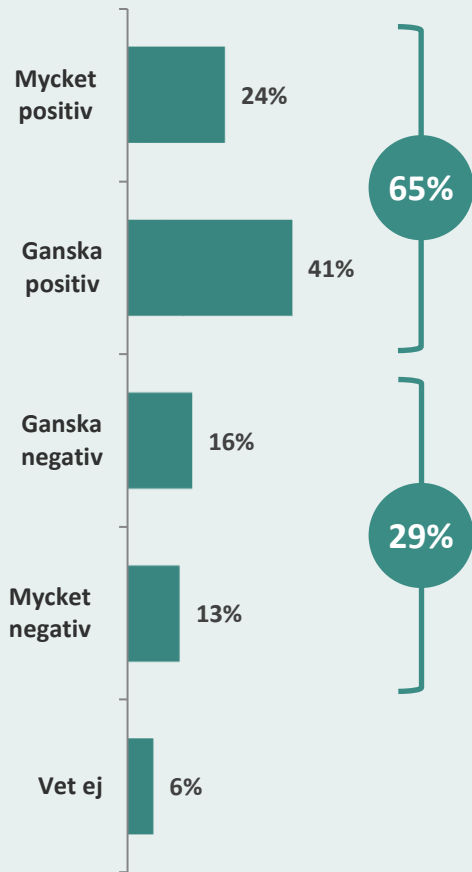
Vet ej (19%)

- Oroas inte över klimatförändringar (28%)

BAS: Totalt (n=596)

Två av tre är positivt inställda till vindkraft på land – tre av tio är negativa

FRÅGA: Vilken är din generella inställning till vindkraft på land? Är du...?



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (65%)

- Oroas över klimatförändringar (76%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (95%)

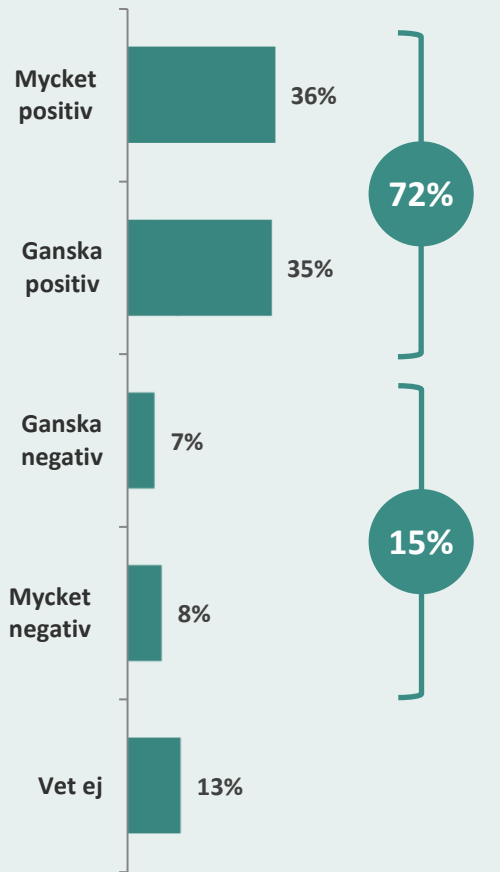
Negativt inställd (29%)

- Oroas inte över klimatförändringar (44%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (88%)

Sju av tio är positiva till regeringens förslag om statligt ekonomiskt stöd till berörda kommuner, samt att berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken

Regeringen vill att kommuner där det byggs vindkraft på land ska få ett statligt ekonomiskt stöd, samt att närboende och berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken.

FRÅGA: Vilken är din inställning till dessa förslag? Är du...



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (72%)

- Oroas över klimatförändringar (78%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (90%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (92%)

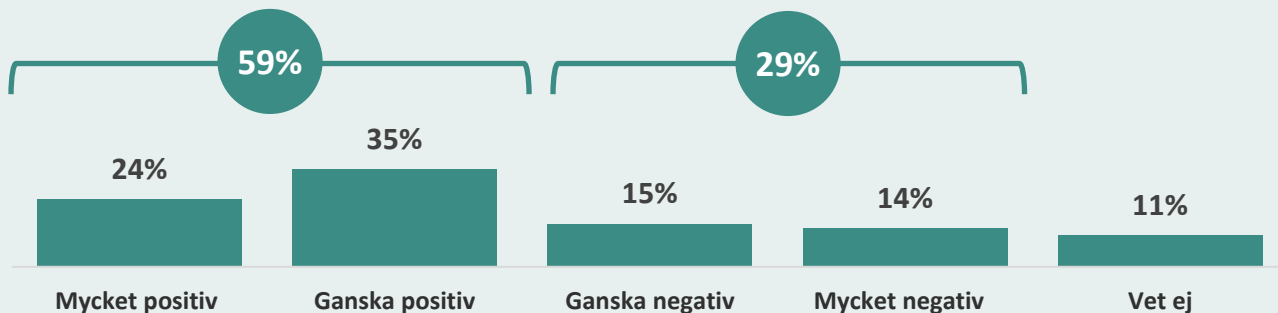
Negativt inställd (15%)

- Oroas inte över klimatförändringar (23%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (45%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (45%)

Sex av tio är positivt inställda till att det byggs vindkraft på land i Gävle – tre av tio är negativa

FRÅGA: Vilken är din inställning till att det byggs vindkraft på land i Gävle? Är du ...

Generell
inställning till
vindkraft på land
Positiv: 65%
Negativ: 29%



BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (59%)

- Oroas över klimatförändringar (69%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (87%)

Negativt inställd (29%)

- Oroas över höga elpriser (35%)
- Oroas inte över klimatförändringar (45%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (90%)

RÖSTER OM VARFÖR MAN ÄR NEGATIVT INSTÄLLD

FRÅGA: Du svarade på föregående fråga att du är ganska eller mycket negativ till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun, hur kommer det sig att du är negativt inställd? Öppen fråga.

Vanligt förekommande teman i de öppna svaren:

- Negativ miljö- och djurpåverkan
- Estetiska och ljudmässiga störningar
- Invändningar kring effektivitet och ekonomi

För samtliga öppna svar, se bifogad Excelfil.

Urval av citat

"Vindkraft är inte att lita på, bygg ut kärnkraften"

*"Värdelöst, dyrt, släpper plast från vingarna cirka 2 ton,
Dödar fåglar | Med mera"*

"Bygg kärnkraft som inte är beroende av vind"

*"Det förfular omgivningen, dessutom är vindkraft inte det bästa sättet för att
utvinna el då det hänger på att det är blåst nog.
Då tycker jag att solcellsenergi är ett bättre alternativ."*

"Det kostar mer att tillverka än vad dom ger tillbaka."

*"Dålig hantering av avfallet från de trasiga/uttjänta vindfångarna.
Återbruket är obefintligt"*

"Vindkraft som byggs påverkar levnadsvillkoren för fåglar och djur extremt dåligt!!!"

"Dyrt, fult, stör naturen, en ineffektiv energikälla."

BAS: De som är negativa till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun (n=178)

RÖSTER OM VARFÖR MAN ÄR POSITIVT INSTÄLLD

FRÅGA: Du svarade på föregående fråga att du är ganska eller mycket positiv till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun, hur kommer det sig att du är positivt inställd?

Vanligt förekommande teman i de öppna svaren:

- Hållbar och miljövänlig energikälla som behövs för att minska beroendet av fossila bränslen
- Vindkraft ses som ett ekonomiskt fördelaktigt alternativ som kan bidra till att hålla elpriserna nere och säkerställa en stabil elförsörjning.
- Även placering och kompensering nämns.

För samtliga öppna svar, se bifogad Excelfil.

Urval av citat

"Vinden bidrar till vårt elbehov och även Gävle bör vara med"

"Viktigt med alternativa energikällor. Dock viktigt att Kommunen får ta del av vinsten och inte kapital bolag i andra länder."

"Vindkraften är ett måste för den gröna omställningen. Och den behövdes nyss, inte ens nu för då är det redan för sent. Så vi måste bygga så mycket vi bara kan."

"Det finns ett behov och det måste lösas för att nå klimatmål som har satts upp sen kommer det såklart alltid vara tråkigt att ha ett vindkraftverk på sin mark eller i närheten men det är en liten kostnad för att få ett hållbart samhälle"

"Alla kan inte säga nej hela tiden t detta, då blir det aldrig mer fossilfritt. Det finns rätt mkt sammanhängande skog där man borde kunna bygga utom räckhåll för boende"

"All el som är fossilfri behövs men att aggregaten placeras så att så få människor som möjligt störs."

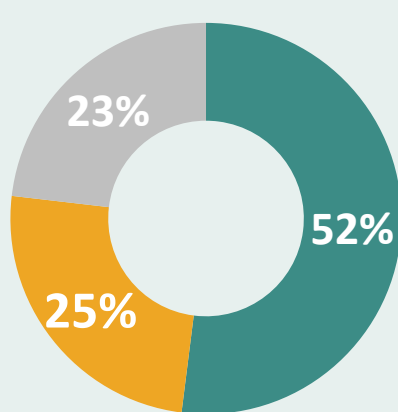
"Det borde betyda att elpriset går ner i vårt område, eftersom de närmast snurran ska få bonus. Jag är även positiv till säker Kärnkraft."

BAS: De som är positiva till att det byggs vindkraft på land i Gävle kommun (n=351)

Varannan tycker att Gävle kommun bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut

Det är miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen som fattar beslut gällande om en vindkraftpark bör meddelas tillstånd eller ej, med hänsyn till alla olika intressen i området. För att kunna inleda prövningen kommer myndigheten tillfråga berörd kommun, i detta fall Gävle, om de vill låta miljöprövningsdelegationen avgöra frågan eller om de vill avstyrka projektet och stoppa planerna innan en miljöprövning ägt rum.

FRÅGA: När det gäller ansökningar om att få bygga vindkraft på land i Gävle, tycker du att...?



- Kommunen bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut
- Kommunen bör använda sitt veto och stoppa vindkraftsparken utan tillståndsprövning
- Vet ej

BAS: Totalt (n=596)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Kommunen bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut (52%)

- Oroas inte över höga elpriser (58%)
- Oroas över klimatförändringar (62%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (72%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (76%)

Kommunen bör använda sitt veto och stoppa vindkraftsparken utan tillståndsprövning (25%)

- Oroas inte över klimatförändringar (41%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (65%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Gävle (68%)

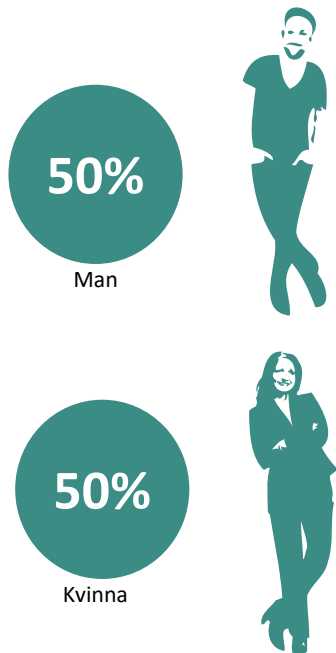
Vet ej (23%)

BAKGRUNDSFRÅGOR

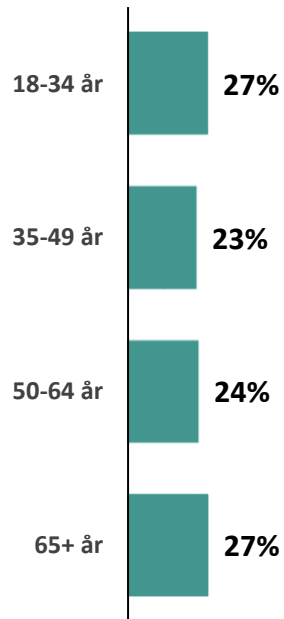


BAKGRUND GÄVLE

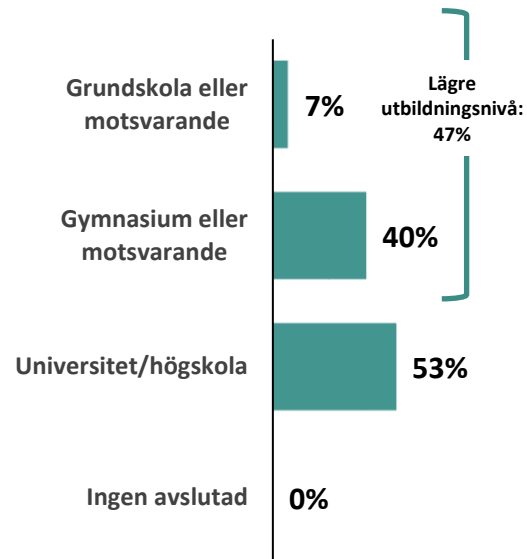
KÖN



ÅLDER



UTBILDNING



BAS: Totalt (n=596)

VINDKRAFTSOPINIONEN I GÄVLE FÖRDELAT PÅ PARTI

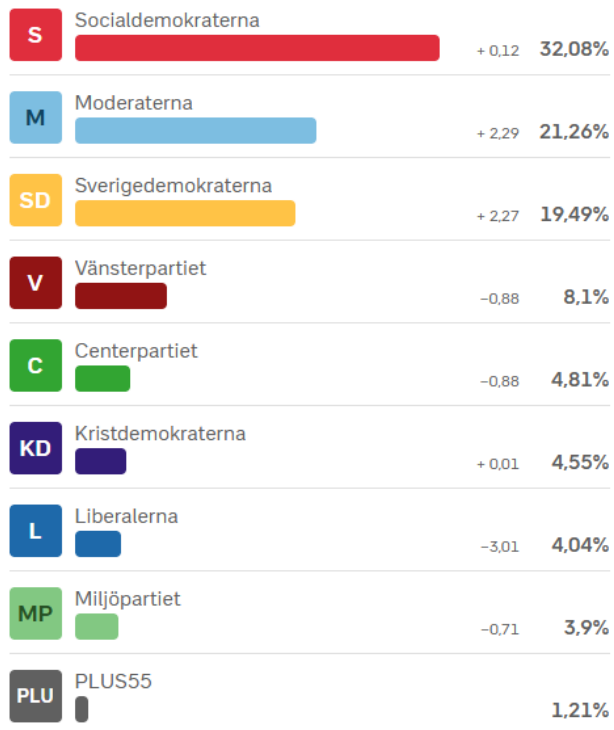
Precis som i nationella opinionsmätningar är sympatisörer till S, C, L, V och MP mer positivt inställda till vindkraft. Andelen som vill att tillståndsmyndigheterna ska pröva och fatta beslut varierar bland dessa partier mellan 66 och 91 procent. Bland de som sympatiserar med Kd, Sd och M varierar andelen mellan 18 och 42 procent (M).

12. När det gäller ansökningar om att få bygga vindkraft på land i Gävle, tycker du att...?

	S + C + L + V + MP	KD + SD + M
Antal viktade intervjuer	327	183
Kommunen bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut	67%	33%
Kommunen bör använda sitt veto och stoppa vindkraftsparken utan tillståndsprövning	13%	41%
Vet ej	20%	25%

Vindrs eget tillägg:

VALRESULTAT GÄVLE KOMMUNVAL 2022



Vindrs eget tillägg:

PARTISYMPATIER I NOVUSMÄTNINGEN

Antal viktade intervjuer	596
Moderaterna (M)	18%
Liberalerna (L)	2%
Centerpartiet (C)	2%
Kristdemokraterna (KD)	2%
Socialdemokraterna (S)	34%
Vänsterpartiet (V)	8%
Miljöpartiet (MP)	8%
Sverigedemokraterna (SD)	10%
Annat parti, ange	1%
Inget parti är bäst, jag tänker rösta blankt	2%
Tänker inte rösta	0%
Vill ej uppge	5%
Vet ej	6%

Notera att Novusmätningen inte ska tolkas som en väljarbarometer, men mätningen är viktad på kön och ålder (och kan ge en indikation på partisympatierna i Gävle).